

Nội dung

- Document Object Model
- HTTP Client/Session Identification
- RESTful API
- Ôn tập Cơ sở dữ liệu quan hệ (SQL) và NoSQL
- Ôn tập Hệ điều hành

Document Object Model (DOM)

Table of contents

- 1. What's new?
- 2. What is the Document Object Model?

```
Network (>)
     DOM Explorer
                                Debugger
                                                        Performance
F12
                     Console
                                                                      Memory
                                                                                 Emulation
                                                                                              Experiments
   <!DOCTYPE html>
   <!-- $Id: Overview.html,v 1.229 2009/01/06 16:25:21 schepers Exp $-->
 a <html xml:lang="en" lang="en" xmlns="http://www.w3.org/1999/xhtml">
   > <head profile="http://www.w3.org/2000/08/w3c-synd/#">...</head>
   > ...
    <h1>...</h1>
    > <div id="new">...</div>
     > <div id="what">...</div>
     > <div id="why">...</div>
    > <div id="activity">...</div>
    > <div id="specs">...</div>
     > <div id="questions">...</div>
     > <div id="DOMTS">...</div>
    ▷ <div id="ressources">...</div>
      <hr />
     >...
    > <address>...</address>
    ▷ ...
     </body>
   </html>
```

Document Object Model

- Giao diện lập trình độc lập ngôn ngữ và nền tảng cho HTML và XML Document
- Truy cập và thay đổi: content, style, structure

https://www.w3schools.com/js/js_htmldom.asp

https://www.w3.org/DOM/

https://dom.spec.whatwg.org/

HTML DOM

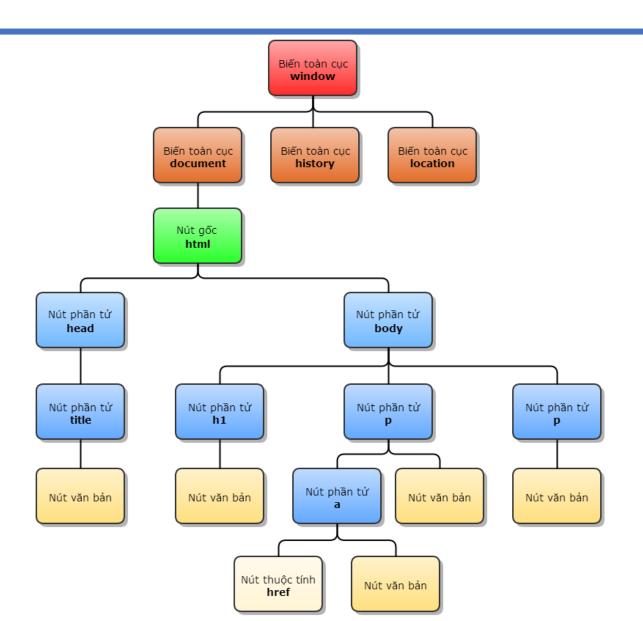

- Mô hình đối tượng chuẩn và giao diện lập trình cho HTML
- Định nghĩa:
 - Thành phần HTML = object
 - Property của thành phần HTML
 - Method để truy cập thành phần HTML
 - Events cho thành phần HTML

The HTML DOM is a standard for how to get, change, add, or delete HTML elements

Cấu trúc DOM

Cấu trúc DOM


```
<!DOCTYPE html>
<html>
   <head>
       <title>Bài học về DOM</title>
   </head>
   <body>
       <!-- Thẻ h1 có ý nghĩa quan trọng cho SEO -->
       <h1>What is DOM?</h1>
       >
           Chuẩn
            <a href="https://www.w3.org/DOM/">DOM</a>
           được áp dụng trên hầu hết các trình duyệt hiện đại.
       </body>
</html>
```

Một số thuộc tính phổ biến

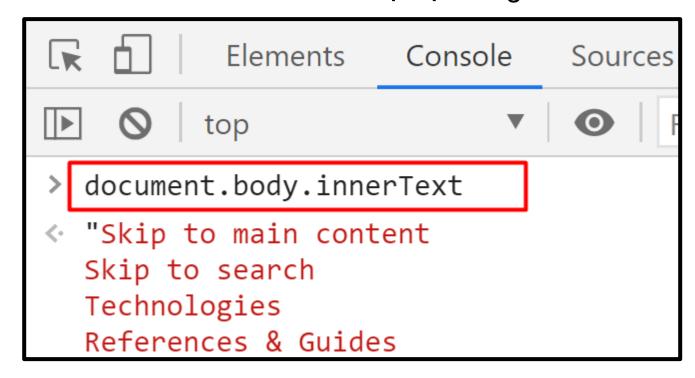

id	Định danh – là duy nhất cho mỗi phần tử nên thường được dùng để truy xuất DOM trực tiếp và nhanh chóng.		
className	Tên lớp – Cũng dùng để truy xuất trực tiếp như id, nhưng 1 className có thể dùng cho nhiều phần tử.		
tagName	Tên thẻ HTML.		
innerHTML	Trả về mã HTML bên trong phần tử hiện tại. Đoạn mã HTML này là chuỗi kí tự chứa tất cả phần tử bên trong, bao gồm các nút phần tử và nút văn bản.		
outerHTML	Trả về mã HTML của phần tử hiện tại. Nói cách khác, outerHTML = tagName + innerHTML.		
textContent	Trả về 1 chuỗi kí tự chứa nội dung của tất cả nút văn bản bên trong phần tử hiện tại.		
attributes	Tập các thuộc tính như id, name, class, href, title		
style	Tập các thiết lập định dạng của phần tử hiện tại.		
value	Lấy giá trị của thành phần được chọn thành một biến.		

Một số thuộc tính phổ biến

- nodeValue
- nodeName
- nodeType
- document.body: body của HTML
- document.documentElement: toàn bộ nội dung HTML

Một số phương thức phổ biến

getElementById(id)	Tham chiếu đến 1 nút duy nhất có thuộc tính id giống với id cần tìm.
getElementsByTagName(tagname)	Tham chiếu đến tất cả các nút có thuộc tính tagName giống với tên thẻ cần tìm, hay hiểu đơn giản hơn là tìm tất cả các phần tử DOM mang thẻ HTML cùng loại. Nếu muốn truy xuất đến toàn bộ thẻ trong tài liệu HTML thì hãy sử dụng document.getElementsByTagName('*').
getElementsByName(name)	Tham chiếu đến tất cả các nút có thuộc tính name cần tìm.
getAttribute(attributeName)	Lấy giá trị của thuộc tính.
setAttribute(attributeName, value)	Sửa giá trị của thuộc tính.
appendChild(node)	Thêm 1 nút con vào nút hiện tại.
romovoOhild(nodo)	Vác 1 nút con khải nút biến tại

removeChild(node) Xóa 1 nút con khổi nút hiện tại. https://www.w3schools.com/jsref/tryit.asp?filename=tryjsref_doc_writeIn

Thêm / Xóa HTML element

Method	Description
document.createElement(element)	Create an HTML element
document.removeChild(<i>element</i>)	Remove an HTML element
document.appendChild(element)	Add an HTML element
document.replaceChild(element)	Replace an HTML element
document.write(text)	Write into the HTML output stream

Tìm đối tượng HTML

document.body	Returns the <body> element</body>
document.cookie	Returns the document's cookie
document.doctype	Returns the document's doctype
document.documentElement	Returns the <html> element</html>
document.documentMode	Returns the mode used by the browser
document.documentURI	Returns the URI of the document
document.domain	Returns the domain name of the document server
document.domConfig	Obsolete. Returns the DOM configuration
document.embeds	Returns all <embed/> elements
document.forms	Returns all <form> elements</form>
d b d	
document.head	Returns the <head> element</head>

https://www.w3schools.com/Js/js_htmldom_document.asp

Thêm Event dùng HTML DOM


```
\begin{tabular}{ll} \bf Method & \bf Description \\ \\ document.getElementById(\it{id}).onclick = \\ function()\{\it{code}\} \end{tabular} \begin{tabular}{ll} \bf Adding event handler code to an onclick event \\ \hline \end{tabular}
```

```
<h1 onclick="changeText(this)">Click on this
text!</h1>
<script>
   function changeText(id) {
      id.innerHTML = "Ooops!";
   }
</script>
```

HTML DOM EventListener

- Dùng hàm addEventListener() để thêm event handler cho HTML element
 - Không viết đè handler đang có
 - Thêm nhiều handler cho 1 element
 - Thêm cho bất kỳ đối tượng DOM
 - Tách biệt HTML → dễ đọc
 - Dễ dàng remove event listener dùng removeEventListener()
- Cú pháp:

element.addEventListener(event, function, useCapture);

HTML DOM EventListener

Ví dụ:

```
1 element.addEventListener("click", myFunction);
  element.addEventListener("click", function(){ alert("Hello World!"); });
   element.addEventListener("click", myFunction);
   function myFunction() {
       alert ("Hello World!");
   }
4. window.addEventListener("resize", function(){
       document.getElementById("demo").innerHTML = sometext;
   });
```

Truy xuất DOM

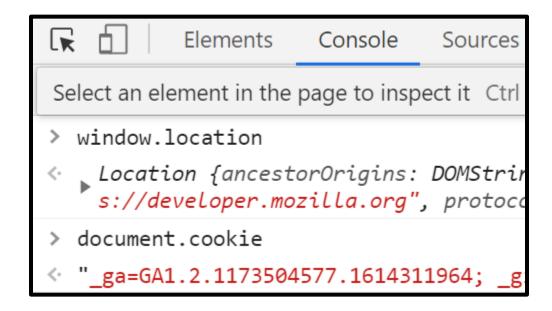


```
var selectId = document.getElementById('test-id');
var selectName = document.getElementsByName('test-name')[0];
var selectTag = document.getElementsByTagName('h1')[0];
 <div>
                                               selectTag
       <|h1|> Tiêu đề </h1>
       Ví du 1 
                                                 selectId
       Ví du 2 
 </div>
                                              selectName
                 selectName.firstChild
                                                      19
```

Browser Object Model

- Cho phép JS "nói chuyện" với trình duyệt
- Đối tượng window:
 - window.location
 - window.history
 - window.navigator
 - Timing Events
 - setTimeout()
 - setInterval()
 - document.cookie

Nhận diện HTTP Client/Session

- HTTP không duy trì trạng thái
- Thông tin trạng thái có thể truyền bằng cách sử dụng:
 - HTTP Headers
 - Địa chỉ IP của Client
 - Đăng nhập của người dùng
 - FAT URLs
 - Cookies

HTTP Header

- From
 - Địa chỉ email của người dung trong (HTTP request).
- User-Agent
 - Phiên bản trình duyệt của người dung (HTTP request)
- Referer
 - Trang đã đưa người dùng đến đường dẫn

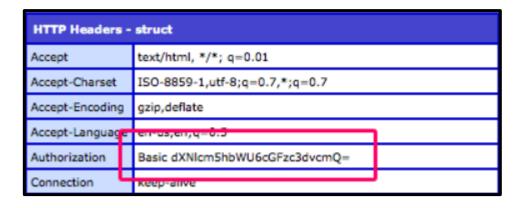
```
X Headers Preview Response Initiator Timing Cookies

referer: https://www.w3schools.com/
sec-ch-ua: "Google Chrome";v="89", "Chromium";v="89", ";Not A Brand";v="9
user-agent: Mozilla/5.0 (Windows NT 10.0; Win64; x64) AppleWebKit/537.36
sec-fetch-dest: document
```

HTTP Header

- Authorization
 - Username & Password.
- Client-ip
- X-Forwarded-For
- Cookie

Same Origin Policy

- Cơ chế bảo mật quan trọng trong trình duyệt
- Hạn chế document hoặc script được tải từ một nguồn khác có thể tương tác với tài nguyên từ nguồn hiện tại

Muc dích:

Bảo vệ người dùng khi truy cập trang web độc hại

https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/Security/Same-origin_policy https://www.w3.org/Security/wiki/Same_Origin_Policy

SOP

Cho URL: http://store.company.com/dir/page.html, đánh giá kết quả là **Same origin** hay không **(Yes/No)**?

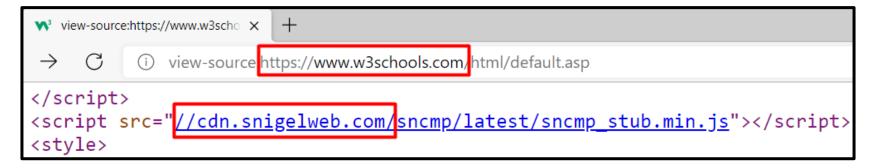
URL	Kết quả
http://store.company.com/dir2/other.html	
http://store.company.com/dir/inner/another.html	
https://store.company.com/secure.html	
http://store.company.com:8080/secure.html	
http://shop.company.com/secure.html	

25

SOP

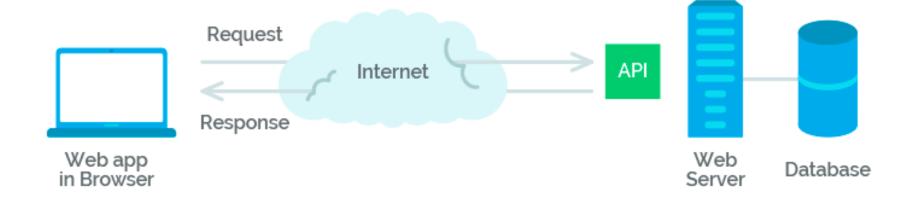

- Thành phần HTML truy cập cross-origin
 - Các file JavaScript, CSS, frame, iframe,...

- Cách bypass SOP
 - Thay đổi domain với document.domain = "company.com"
 - Sử dụng CORS được tích hợp trong HTML5

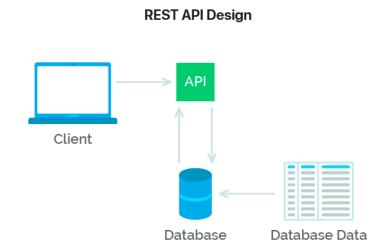

REST (REpresentational State Transfer) là một chuẩn thiết kế phần mềm web service, nó quy định cách mà client và server sẽ tương tác với nhau. Nó đáp ứng những yếu tố sau:

- Self-documenting (nhìn vào API ta có thể đoán ra được nó dùng để làm gì)
- Flexible (tính mở rộng cũng như tuỳ biến của API)
- Unified structure and attribute names (thống nhất về mặt cấu trúc cho resource cũng như cách đặt tên cho các attribute)
- Clear error message (khi hệ thống xảy ra lỗi thì message phải rõ ràng và chi tiết để phục vụ cho quá trình fix bug)

- Một web service là một tập hợp các giao thức và chuẩn được sử dụng cho mục đích trao đối giữa ứng dụng và hệ thống. Các ứng dụng phần mềm được viết bởi các ngôn ngữ khác nhau và chạy bởi các nền tảng khác nhau có thể sử dụng web service để trao đổi dữ liệu qua mạng máy tính như internet theo các cách tương tự như trao đổi trên một máy tính.
- Web service dựa trên các kiến trúc REST được biết như RESTful webservice. Những webservice này sử dụng phương thức HTTP để triển khai các định nghĩa kiến trúc REST. Một RESTful web service thường được định nghĩa một URI (kiểu như đường dẫn), Uniform Resource Identifier như một service (dịch vụ).

→ ~ curl https://api.github.com/orgs/MLSDev

```
"login": "MLSDev",
"id": 1436035,
"url": "https://api.github.com/orgs/MLSDev",
"repos_url": "https://api.github.com/orgs/MLSDev/repos",
"events_url": "https://api.github.com/orgs/MLSDev/events",
"hooks_url": "https://api.github.com/orgs/MLSDev/hooks",
"issues_url": "https://api.github.com/orgs/MLSDev/issues",
"members_url": "https://api.github.com/orgs/MLSDev/members{/member}",
"public_members_url": "https://api.github.com/orgs/MLSDev/public_members{/member}",
"avatar_url": "https://avatars.githubusercontent.com/u/1436035?v=3",
"description": "",
"name": "MLSDev",
"company": null,
"blog": "http://mlsdev.com/",
"location": "Ukraine",
"email": "hello@mlsdev.com",
"public_repos": 25,
"public_gists": 0,
"followers": 0.
"following": 0,
"html_url": "https://github.com/MLSDev",
"created_at": "2012-02-14T08:35:16Z",
"updated_at": "2015-10-29T13:48:13Z",
"type": "Organization"
```


НТТР	POST	GET	PUT	DELETE
SQL	INSERT	SELECT	UPDATE	DELETE
CRUD	CREATE	READ	UPDATE	DELETE

- Khi làm việc với server sẽ gồm 4 hoạt động thiết yếu là:
 - Lấy dữ liệu ở một định dạng nào đó (JSON/XML)
 - Tạo mới dữ liệu
 - Cập nhật dữ liệu
 - Xóa dữ liệu
- REST hoạt động chủ yếu dựa vào giao thức HTTP. 4 hoạt động cơ bản bên trên sử dụng những phương thức HTTP riêng:
 - GET: lấy dữ liệu
 - POST: tạo mới
 - PUT: cập nhật (thay đổi)
 - DELETE: Xóa dữ liệu

RESTful API: HTTP Code phổ biến

- 200 OK Everything is working
- 304 Not Modified The client can use cached data
- 400 Bad Request The request was invalid or cannot be served.
 The exact error should be explained in the error payload. E.g. "The JSON is not valid"
- 401 Unauthorized The request requires an user authentication
- 403 Forbidden The server understood the request, but is refusing it or the access is not allowed.
- 404 Not found There is no resource behind the URI.
- 422 Unprocessable Entity Should be used if the server cannot process the enitity, e.g. if an image cannot be formatted or mandatory fields are missing in the payload.
- 500 Internal Server Error API developers should avoid this error. If an error occurs in the global catch blog, the stracktrace should be logged and not returned as response.

NoSQL

Các kiểu dữ liệu

- Dữ liệu có thể được chia làm 4 loại:
 - 1. Dữ liệu có cấu trúc:
 - Có một định dạng được định Nghĩa trước để tổ chức các dữ liệu thành một dạng để dễ lưu trữ, xử lý, truy vấn và quản lý
 - Ví dụ: dữ liệu quan hệ

2. Dữ liệu không có cấu trúc:

- Ngược với dữ liệu có cấu trúc
- Ví dụ: các file nhị phân chứa văn bản, video hoặc audio
- <u>Lưu ý</u>: dữ liệu không phải hoàn toàn không có cấu trúc (ví dụ, một file audio vẫn có thể có cấu trúc nén và một số siêu dữ liệu metadata kèm theo)

Các kiểu dữ liệu

- Dữ liệu có thể được chia làm 4 loại:
 - 3. Dữ liệu động:
 - Dữ liệu hay đổi thường xuyên
 - Ví dụ: các file tài liệu văn phòng hoặc các entry giao dịch trong cơ sở dữ liệu tài chính.
 - 4. Dữ liệu tĩnh:
 - Ngược với dữ liệu động
 - Ví dụ: Dữ liệu hình ảnh y tế như ảnh scan CT hoặc MRI

Định lý CAP

- Các ràng buộc của các cơ sở dữ liệu phân tán có thể được mô tả trong Định lý
 - Consistency Tính nhất quán: tất cả các node phải có dữ liệu đồng nhất với nhau (i.e., tính nhất quán chặt chẽ - strict consistency)
 - Availability Tính sẵn sàng: hệ thống có thể tiếp tục vận hành, thậm chí nếu các node trong cluster bị crash, hoặc một phần phần cứng hay phần mềm bị lỗi do cập nhật
 - Partition Tolerance Khả năng chịu lỗi do phân vùng: hệ thống vẫn có thể vận hành ngay cả khi có phân vùng mạng

Định lý CAP: bất kỳ cơ sở dữ liệu phân tán với dữ liệu chia sẻ nào có nhiều nhất 2 trong 3 thuộc tính mong muốn: C, A hoặc P

NoSQL?

Khuyết điểm của CSDL quan hệ (RDBMS):

- Việc mapping giữa các bảng trong database với các object trong code khá rắc rối và phức tạp.
- Performance sẽ bị chậm khi phải join nhiều bảng để lấy dữ liệu (Đó là lý do phải sử dụng "giảm chuẩn" để tăng hiệu suất cho RDBMS). (Chuẩn hóa CSDL dạng 1NF, 2NF, 3NF và 4NF.)
- Việc thay đổi cấu trúc dữ liệu (Thêm/xóa bảng hoặc thêm/xóa một field) phức tạp, kéo theo vô số thay đổi trên code.
- Không làm việc được với dữ liệu không có cấu trúc (unstructure).
- RDBMS được thiết kế để chạy trên một máy chủ. Khi muốn mở rộng, nó khó chạy trên nhiều máy (clustering).

NoSQL

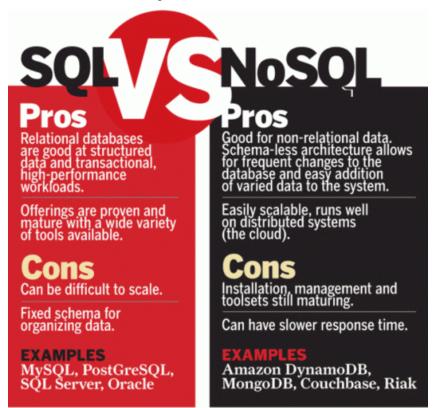

- Dữ liệu trong NoSQL DB được lưu dưới dạng document, object...
 Truy vấn dễ dàng và nhanh hơn RDBMS.
- NoSQL có thể làm việc hoàn toàn với dữ liệu dạng không có cấu trúc.
- Việc đổi cấu trúc dữ liệu (Thêm, xóa trường hoặc bảng) rất dễ dàng và nhanh gọn trong NoSQL.
- Vì không đặt nặng tính ACID (Atomicity, Consistency, Isolation, Durability) của transactions và tính nhất quán của dữ liệu, NoSQL DB có thể mở rộng, chạy trên nhiều máy một cách dễ dàng.

NoSQL

- NoSQL bỏ qua tính toàn vẹn của dữ liệu và transaction để đổi lấy hiệu suất nhanh và khả năng mở rộng (scalability).
- Với những ưu điểm trên, NoSQL đang được sử dụng nhiều trong các dự án Big Data, các dự án Real-time, số lượng dữ liệu nhiều.

NoSQL: 4 loại

- Key-Value Database
- Document Database
- Column-Family Database
- Graph Database

NoSQL: Document Database

Cơ sở dữ liệu quan hệ

ID	first_name	last_name	year_of_birth
1	'Mary'	'Jones'	1986

ID	user_id	profession
10	1	'Developer'
11	1	'Engineer'

ID	user_id	name	version
20	1	'MyApp'	1.0.4

```
Cơ sở dữ liệu hướng document
     first_name: "Mary",
     last_name: "Jones",
     year_of_birth: 1986,
     profession: [ "Developer",
                   "Engineer"
     apps: [
             name: "MyApp",
             version: 1.0.4
```

Database tiêu biểu: MongoDB, RavenDB, CouchDB, TerraStone, OrientDB

NoSQL: MongoDB (ví dụ)


```
"address": {
   "building": "1007",
   "coord": [ -73.856077, 40.848447 ],
   "street": "Morris Park Ave",
   "zipcode": "10462"
"borough": "Bronx",
"cuisine": "Bakery",
"grades": [
  { "date": { "$date": 1393804800000 }, "grade": "A", "score": 2 },
  { "date": { "$date": 1378857600000 }, "grade": "A", "score": 6 },
  { "date": { "$date": 1358985600000 }, "grade": "A", "score": 10 },
  { "date": { "$date": 1322006400000 }, "grade": "A", "score": 9 },
  { "date": { "$date": 1299715200000 }, "grade": "B", "score": 14 }
"name": "Morris Park Bake Shop",
"restaurant id": "30075445"
```

https://www.w3resource.com/mongodb-exercises/

NoSQL: Graph Database

- Dữ liệu trong graph database (CSDL đồ thị) được lưu dưới dạng các node. Mỗi node sẽ có 1 số properties như một row trong SQL.
- Các node này được kết nối với nhau bằng các relationship.
- Graph database tập trung nhiều vào relationship giữa các node, áp dụng nhiều thuật toán duyệt node để tăng tốc độ.
- Database tiêu biểu: Neo4j, InfiniteGraph, OrientDB, HYPERGRAPHDB

NoSQL: Graph Database

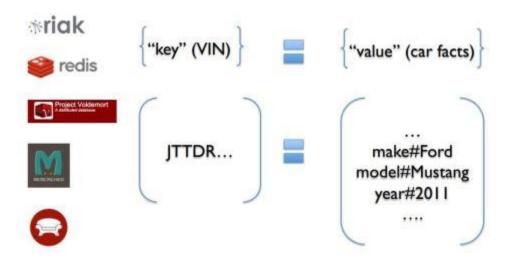
 Dữ liệu được biểu diễn bởi các node và cạnh 19:100 Label: knows Since: 2001/10/03 ld: 2 Name: Bob Age: 22 Label: 15 member 102/14 1d:101 Label: knows Since: 2001/10/03 14:105 Label: Members Id: 1 Name: Alice Td:103 19:10A Label: Members Age: 18 Id: 3 Label is member Name: Since: 2005/07/01 Chess Type: Group

- Graph databases hỗ trợ rất tốt các truy vấn dạng đồ thị (ví dụ, tìm đường đi ngắn nhất giữa 2 thành phần)
- Tiêu biểu: Neo4j and VertexDB

NoSQL: Key-Value Database

- Dữ liệu được lưu trữ trong database dưới dạng keyvalue. Để truy vấn dữ liệu trong database, ta dựa vào key để lấy value. Các database dạng này có tốc độ truy vấn rất nhanh.
- Database tiêu biểu: Riak, Redis, MemCache, Project Voldemort, CouchBase

NoSQL: Key-Value Database

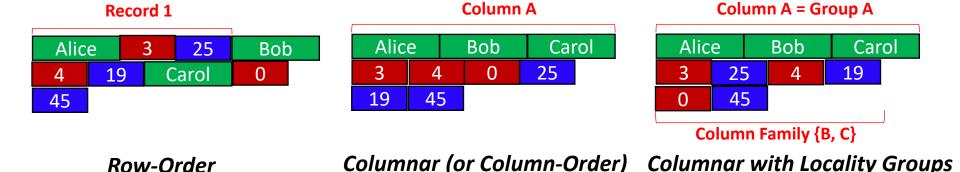
• Ứng dụng:

Do tốc độ truy xuất nhanh, key-value database thường được dùng để **làm cache cho ứng dụng** (Tiêu biểu là Redis và MemCache)

Ngoài ra, nó còn được dùng để lưu thông tin trong sessions, profiles/preferences của user...

- Dữ liệu được lưu trong database dưới dạng các cột, thay vì các hàng như SQL. Mỗi hàng sẽ có một key/id riêng.
- Điểm đặc biệt là các hàng trong một bảng sẽ có số lượng cột khác nhau.
- Câu lệnh truy vấn của nó khá giống SQL.
- CSDL phổ biến: Cassandra (Phát triển bởi Facebook), HyperTable, Apache HBase

- Columnar databases là dang lai giữa RDBMSs và Key-Value
 - Values are stored in groups of zero or more columns, but in Column-Order (as opposed to Row-Order)

- Values are queried by matching keys
- E.g., HBase and Vertica

- Column-Family Database được sử dụng khi ta cần ghi một số lượng lớn dữ liệu, big data.
- Nó còn được ứng dụng trong 1 số CMS và ứng dụng e-commerce.

```
("id" (VIN) ("column families" (car facts))

**Cassandra**

HYPERTABLE***

JTTDR...

**Car":{"make":"Ford", "model":"focus"...}

**service":{...}

**service":{....}
```

- Column-Family Database được sử dụng khi ta cần ghi một số lượng lớn dữ liệu, big data.
- Nó còn được ứng dụng trong 1 số CMS và ứng dụng e-commerce.

```
("id" (VIN) ("column families" (car facts))

**Cassandra**

HYPERTABLE***

JTTDR...

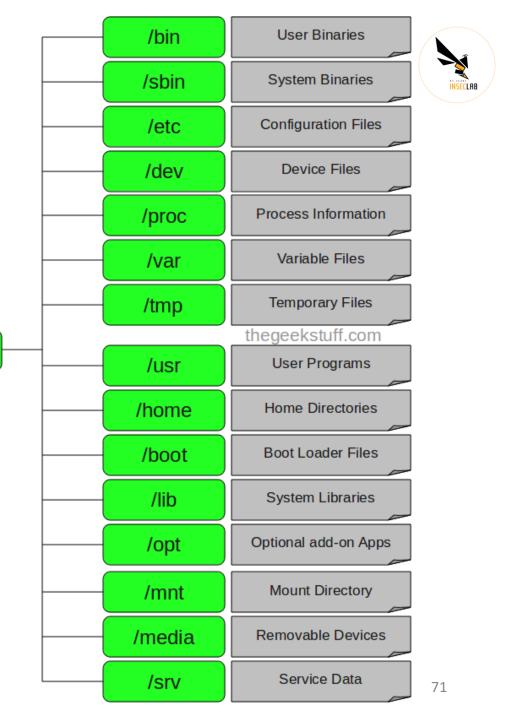
**Car":{"make":"Ford", "model":"focus"...}

**service":{...}

**service":{....}
```

MongoDB Code Example in a PHP Application

```
$username = $ POST['username'];
$password = $ POST['password'];
$connection = new MongoDB\Client('mongodb://localhost:27017');
if($connection) {
        $db = $connection->test;
        $users = $db->users;
        $query = array(
                "user" => $username,
                "password" => $password
        );
        $req = $users->findOne($query);
```


Hệ thống tập tin trên Linux

Các lệnh cơ bản trong Linux

pwd

mv

• ps

• tar

wget

• cd

- mkdir
- sudo
- chmod
- top

• **I**S

• rm

- head
- chown
- echo

cat

find

tail

kill

uname

cp

• grep

- more
- ping

• zip/unzip

- . là thư mục hiện hành
- .. là thư mục cha của thư mục hiện hành
- ~ là thư mục gốc của user

Netcat

- Dùng thiết lập kết nối TCP và UDP
- Gửi nhận file và lệnh

https://quantrimang.com/huong-dan-su-dung-netcat-129

https://www.digitalocean.com/community/tutorials/how-to-use-netcat-to-establish-and-test-tcp-and-udp-connections-on-a-vps

Bảo mật web và ứng dụng Trường ĐH CNTT TP. HCM